

Belgian
Feed
Association

MVDS

Platform Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen

Laatste update juli 2018

Inhoud

HET PLATFORM MVDS.....	2
PARTNERS VAN HET PLATFORM MVDS	2
RTRS	3
BFA: MV-SOJA.....	5
NEDERLAND – IDH INITIATIEF DUURZAME HANDEL.....	6
NEDERLAND – ACTIEPLAN DUURZAME HANDEL 2011-2015	6
INVENTARISATIESTUDIE SOJASTROMEN	7
MORATORIUM EN ONTBOSSING	7
STEUN VLAAMSE OVERHEID: ENGAGEMENTSVERKLARING	8
ACTIEPLAN ALTERNATIEVE EIWITBRONNEN	9
FEED DESIGN LAB	9
KETENOVERLEG: TRANSITIEPROJECT	10
RSPO	10

Het platform MVDS

In 2006 richtten een aantal Belgische stakeholders, onder leiding van BFA, het Platform 'Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen' (MVDS) op, met een driedelig doel:

- Uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen
- Promoten van lokale (lees Europese) eiwitten
- Gebruik van eiwitten diversifiëren

De eerste missie, het uitwerken van een standaard voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, houdt in dat diervoederstromen stapsgewijs aan bepaalde criteria van maatschappelijke verantwoording moeten beantwoorden. Daar soja in 2006 de meest gebruikte eiwitbron in de Belgische mengvoederindustrie was, heeft BFA ervoor geopteerd om te starten met de uitwerking van een duurzaamheidsstandaard voor soja. In een later stadium zullen ook standaarden uitgewerkt worden voor andere eiwitbronnen. De bijproducten uit de biofuel industrie zijn bijvoorbeeld andere eiwitbronnen die hiervoor in aanmerking komen.

Als startproject werd gekozen voor de standaard van soja, daar naast de belangrijkheid als eiwitbron, ook de wereldwijde sojavraag de laatste jaren enorm was toegenomen. Het Europees verbod op het gebruik van diermeel als eiwitbron (vanaf 2001) ten gevolge van de BSE-crisis zorgde voor de sterke toename van het sojagebruik in de mengvoederindustrie. Daarnaast oefende de groeiende wereldbevolking eveneens een druk uit op de uitbreiding van de sojateelt. Soja wordt echter weinig in onze gebieden geteeld en dient bijgevolg geïmporteerd te worden vanuit Latijns-Amerika. De soja die verwerkt wordt in de Belgische mengvoederindustrie is vooral afkomstig uit Brazilië en Argentinië. De plotse teelttoename in landen zoals Brazilië en Argentinië kan bedreigingen inhouden, zowel op milieu, sociaal als economisch vlak. De sector wenste hierin haar maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen en richtte zich daarom in eerste instantie op soja.

Gezien de sojaproductie een wereldgebeuren is, heeft het Belgische Platform MVDS vrij snel beslist om haar werking af te stemmen op de internationale Ronde Tafel RTRS (Zie [verder](#) in deze tekst). BFA besloot niet te wachten op de finale standaard van RTRS en werkte daarom een eigen Belgische standaard uit: **De productie en levering van mengvoeders op basis van gecertificeerde maatschappelijk verantwoorde soja** ([mv-soja](#)). Hiermee wenst de Belgische mengvoederindustrie een bredere invulling te geven aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Partners van het platform MVDS

Het platform mag ondertussen op de steun van verschillende partners rekenen:

- BFA (Belgian Feed Association)
- APIM (de Beroepsvereniging van de Margarinereijverheid)
- BCZ (de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie)

- BOERENBOND
- FEBEV (Federatie van het Belgisch Vlees)
- COMEOS (het vroegere FEDIS, de Belgische Federatie van de Distributie)
- FEVIA (Federatie Voedingsindustrie)
- FWA (de Waalse Landbouwfederatie)
- Imexgra (de Syndicale Kamer voor de Import- en Exporthandel in Granen)

De middenveldorganisaties waren initieel eveneens bij het platform betrokken, maar hebben zelf de beslissing genomen uit het platform te stappen daar zij naar eigen zeggen niet gestructureerd waren om de standaard mee uit te schrijven.

RTRS

In 2004 startte een groep sojaproductenten, NGO's en andere betrokken bedrijven de Round Table on Responsible Soy (RTRS) op, een initiatief waaraan alle schakels van de sojaketen uitgenodigd werden om op vrijwillige basis deel te nemen.

Met dit project wensten sojaproductenten, NGO's (zoals WWF en Solidaridad), wetenschappers, handel, industrie en banken uit de hele wereld tot een verantwoorde sojateelt te komen. De 98 duurzaamheidsindicatoren die uiteindelijk de standaard vormen, kunnen opgedeeld worden in 5 groepen van principes:

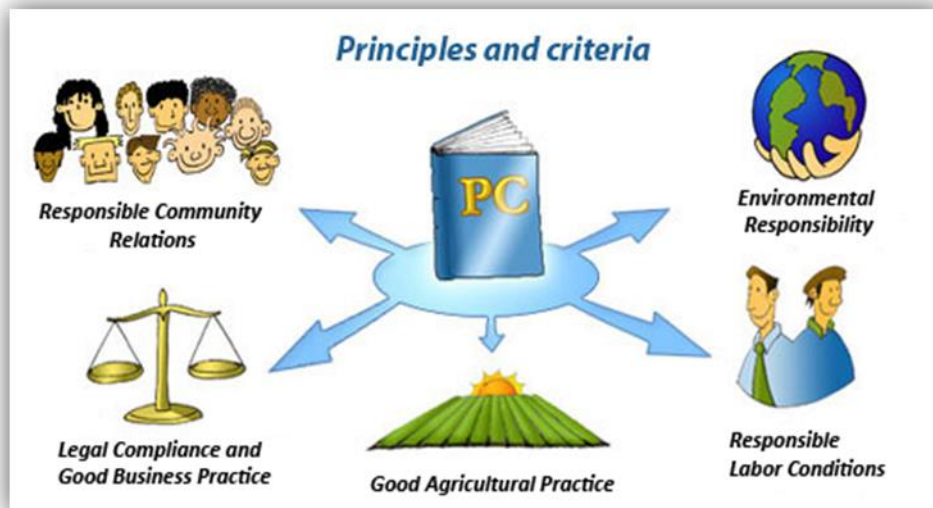
- Legal Compliance and Good Business Practice
- Responsible Labor Conditions
- Responsible Community Relations
- Environmental Responsibility
- Good Agricultural Practice

Voor meer informatie over RTRS verwijzen we graag naar de website www.responsiblesoy.org. BFA vertegenwoordigde de Europese mengvoederindustrie in deze Ronde Tafel en was ondermeer voorzitter van de Werkgroep die de certificatieregeling uitgewerkt heeft.

Het werk van deze Ronde Tafel is afgerond. De principes en criteria werden eind mei 2009 – met herbevestiging in juni 2010 op de General Assembly – door meer dan 140 organisaties van over de hele wereld goedgekeurd. Daarna volgde het meest complexe deel: de implementatie, inclusief de certificering. Ook deze werden ondertussen afgerond waardoor RTRS gecertificeerde soja op de markt beschikbaar is.

Aan de sojacentificatie zijn echter wat knelpunten verbonden waardoor de grote groei van RTRS soja in Latijns-Amerika uit blijft. Te weinig landbouwers zijn bereid een hoge investering te maken, veel tijd te besteden aan bureaucratische zaken en veel inspanning te leveren op een relatief korte periode terwijl ze op de conventionele manier geteelde soja ook verkocht krijgen op de markt. Europa is namelijk maar een kleine speler in de sojamarkt en kan daardoor weinig druk uitoefenen in vergelijking met China. Daarbovenop komt nog dat soja

een gewas in rotatie is. RTRS certificeert en vergoedt echter enkel soja en niet de andere gewassen die ook op een duurzame manier geteeld worden.

BFA: mv-soja

In 2009 heeft BFA beslist om reeds haar maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen en niet te wachten op de finale standaard van RTRS, maar eerder een eigen Belgische standaard uit te werken: maatschappelijk verantwoorde soja (mv-soja).

De maatschappelijk verantwoorde soja is soja waarvoor bepaalde principes en criteria gelden met betrekking tot maatschappelijke verantwoording en meer bepaald rond **milieu, sociale aspecten** en **economie**. De Belgische standaard neemt de 5 RTRS principes met een aantal bijhorende indicatoren in acht. Het aantal indicatoren waarmee in de mv-soja standaard gestart werd, ligt lager dan deze van RTRS. De BFA-standaard dient met andere woorden beschouwd te worden als een versoepelde RTRS-standaard die eenvoudiger te implementeren is op niveau van de producent. In den beginnen moest mv-soja voldoen aan een 20-tal duurzaamheidsindicatoren. In de loop der jaren werd het aantal opgetrokken zodat we in 2014 aan een 40-tal indicatoren zaten. Voor de certificering van de duurzame soja in 2015 werd het aantal indicatoren nogmaals opgetrokken, ditmaal tot het aantal van 64. In 2016 kwamen er nog eens 2 bij zodat we beland zijn bij 66 indicatoren. Daarna bleef het aantal indicatoren constant.

Sinds 2009 wordt er door de BFA-leden gezamenlijk mv-soja certificaten aangekocht. Er werd gestart met een hoeveelheid certificaten die garant staat voor 100.000 ton duurzame mv-soja. Deze hoeveelheid werd jaarlijks opgetrokken en sinds 2015 wordt niet minder dan 380.000 ton mv-soja certificaten aangekocht. Sinds 2013 voldoet een deel van de mv-soja aan de RTRS-standaard. De 380.000 ton vertegenwoordigt het sojaverbruik in de varkens- en kippenhouderij bestemd voor de Belgische markt en het totale verbruik in de rundveehouderij (incl. export).

De certificering van de aangekochte soja gebeurt via een erkend controleorganisme, namelijk *Control Union*. Het aandeel RTRS-sojacertificaten wordt aangekocht via het book & claim principe. Er bestaat bijgevolg geen enkele link met de plaats van afkomst van de verwerkte soja en de plaats van afkomst van de duurzaam geteelde RTRS soja. De certificaten die aangekocht worden voor mv-soja vallen echter onder het systeem van Area Mass Balance. Dit betekent dat de soja die verwerkt wordt in het Belgisch mengvoeder geen directe fysieke link heeft met de mv-soja, maar wel dat de soja die in het voeder verwerkt wordt, afkomstig is uit de regio's waar eveneens de duurzame soja geteeld wordt. Omdat er veel belang wordt gehecht aan een zekere link met de plaats van afkomst, zal er in de toekomst maximaal ingezet worden op de aankoop van duurzame soja via het Area Mass Balance principe. Eveneens trachten wij via een begeleidingsprogramma de continuïteit bij de gecertificeerde landbouwers te behouden. Meer hierover kunt u lezen onder het puntje IDH.

Via een Europese werkgroep wenst BFA ook andere Europese landen bij dit initiatief te betrekken. Zo wordt o.a. zeer nauw samengewerkt met Nederland en FEFAC, de Europese mengvoederfederatie. Hieruit voortvloeiend werd een consortium van 7 verschillende Europese landen opgericht, begeleid door FEFAC en financieel ondersteund door IDH. Dit consortium heeft in 2015 een Europees referentiekader uitgewerkt, waarin de minimale duurzaamheidsvoorwaarden voor de Europese mengvoedersector worden opgesteld.

waaraan de verwerkte soja zal dienen te voldoen, de zogenaamde *minimum guidelines*. Het was niet de bedoeling een nieuwe standaard uit te werken. Wel tracht men zo een eenduidig referentiekader te ontwikkelen en van duurzame soja de *mainstream* te maken in de Europese mengvoedersector. De bestaande standaarden kunnen zich benchmarken tegenover de minimum guidelines op een neutraal platform van het International Trade Center (ITC). In het begin van 2018 zijn er 17 standaarden die voldoen aan de minimum guidelines, waaronder mv-soja van BFA.

Nederland – IDH Initiatief Duurzame Handel

Het Nederlandse initiatief helpt velerlei internationale handelsketens te verduurzamen, en een directe dialoog op te bouwen tussen de telers en de verwerkers van het product. Eén van de handelsketens die geholpen wordt door IDH is de sojaketen. In 2011 ging BFA een overeenkomst aan met IDH voor 5 jaar, tot en met 31 mei 2015. De onderhandelingen voor het verlengen van deze samenwerking zijn lopende. IDH zou graag een andere weg inslaan qua benadering van deze overeenkomst. BFA bekijkt hoe deze visie in de samenwerking past.

Dankzij de samenwerking van de afgelopen jaren tussen IDH en BFA trachten we de duurzame sojateelt met dubbele kracht voorwaarts te duwen. De investeringen die BFA namelijk doet bij de aankoop van duurzaam gecertificeerde soja worden voor dezelfde waarde eveneens door IDH te velde ingezet door middel van begeleidingsprogramma's. De begeleidingsprogramma's helpen de landbouwer initieel bij het implementeren van de duurzaamheidscriteria. In een later stadium helpen de begeleidingsprogramma's de landbouwers bij het meer bureaucratische gedeelte van de standaarden. Door een vereenvoudiging van de standaard bij de landbouwers wordt er voor een continuïteit van certificering gezorgd. Landbouwers hebben namelijk minder de neiging om zich van certificering te onttrekken.

Er bestaat een link tussen de begeleidingsprogramma's en de gecertificeerde soja die de BFA-leden aankopen. Doordat de leverancier van BFA eveneens een contract heeft afgesloten met IDH, zorgt IDH ervoor dat de projecten die BFA steunt gelegen zijn in de gebieden waarvan de Area Mass Balance gecertificeerde soja voor BFA afkomstig is.

Met de som geld die vrijgemaakt wordt, worden een 130 -tal landbouwers ondersteund door het sojabegeleidingsprogramma. 25% van de begeleide landbouwers teelt soja in Argentinië, de anderen in Brazilië. De gemiddelde oppervlakte soja die deze boeren tot hun beschikking hebben bedraagt 500 Ha. Al deze sojaboeren worden begeleid door SOLIDARIDAD (een NGO die bijzonder actief is in Nederland en in Zuid-Amerika).

Zoals in bovenstaand puntje reeds werd aangehaald is ook FEFAC een samenwerking met IDH aangegaan. De samenwerking is van start gegaan in mei 2014 en zal lopen tot juni 2018. Men hoopt door de Europese samenwerking meer invloed met betrekking tot duurzame teelt te kunnen uitoefenen op de Latijns-Amerikaanse boeren. Tot nu toe is de duurzame stroom die naar Europa komt te klein in vergelijking met de soja die geëxporteerd wordt naar China.

Nederland – Actieplan duurzame handel 2011-2015

Het Actieplan Duurzame Handel 2011-2015 is afkomstig van onder andere Ahold, Unilever, het Wereld Natuur Fonds en Initiatief Duurzame Handel. Het bevat de duurzaamheidsinitiatieven van ruim 70 bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Ook BFA ondertekende dit actieplan eind juni 2010. Op die manier bundelen we onze krachten om in de komende jaren gezamenlijk te werken aan de verduurzaming van grondstofstromen.

Inventarisatiestudie sojastromen

BFA heeft een studie over sojastromen uitgevoerd met als doel de stromen van soja in de wereld, Europees en op Belgische bodem – van op het veld tot in het mengvoeder – in kaart te brengen. De bedoeling is nu te onderzoeken waar zich eventuele problemen situeren, zodanig dat hierop kan worden ingespeeld. Tevens tracht BFA jaarlijks de studie te blijven actualiseren.

Moratorium en ontbossing

De leden van het Platform MVDS ondersteunen het principe van het Amazone Moratorium, dat op 24 juli 2006 ondertekent werd door ABIOVE (de Braziliaanse vereniging van de plantaardige olie-industrie), ANEC (de Braziliaanse vereniging van graanexporteurs) en de respectievelijke leden.

Met dit akkoord werd door de Braziliaanse soja-industrie afgesproken om geen soja meer aan te kopen afkomstig van gebieden die na juli 2006 werden ontbost. Dit Moratorium loopt nog tot 31 mei 2016. Nadien zal het moratorium worden stopgezet daar er andere Braziliaanse initiatieven opgestart zijn die het doel van het moratorium hebben overgenomen. Daar deze initiatieven nog niet volledig hun ingang bij de landbouwers hebben gevonden, blijft het moratorium bestaan als overgangsmethode.

Steun Vlaamse overheid: engagementsverklaring

Op 25/02/2010 hebben de Vlaamse overheid en BFA een [engagementsverklaring](#) ondertekend met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen. Deze engagementverklaring benadrukt de wens om een internationale standaard voor Maatschappelijk Verantwoorde DiervoederStromen op te zetten.

Maar een internationale standaard voor mv-diervoederstromen is niet het enige voorwerp van de verklaring. Beide partijen wensen ook de 2 andere doelen van het platform te ondersteunen: (1) de bestaande eiwitbronnen maximaal valoriseren, promoten en diversifiëren; (2) de afhankelijkheid van eiwitbronnen van buiten de EU beperken.

De verklaring omvat de uiteenzetting van de drie doelen, waarvan de twee laatste verder werden uitgewerkt in het Vlaamse actieplan "alternatieve eiwitbronnen".

Ter gelegenheid van de ondertekening van deze engagementsverklaring werd er een gezamenlijk persbericht uitgestuurd en een persconferentie gehouden. Hierdoor is er, met name in de landbouwpers, weer uitgebreid aandacht besteed aan de initiatieven van onze sector op het gebied van het meer maatschappelijk verantwoord maken van de diervoederstromen.

Einde 2015 liep de engagementsverklaring tussen de overheid en BFA op zijn einde, net zoals het Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen. Na een evaluatie met het kabinet Schauvliege werd beslist om een tweede actieplan alternatieve eiwitbronnen uit te brengen. De uitwerking ervan werd uitgevoerd door het departement Landbouw en Visserij en is terug te vinden op de website van BFA.

Tijdens de evaluatievergadering werd eveneens beslist om de [engagementsverklaring](#) te laten vervallen en deze te [vervangen door een kadernota](#), opgesteld door BFA. De voorbije jaren werden er zeer veel parlementaire vragen gesteld over duurzame soja. Via deze kadernota zouden de vragen proactief beantwoord kunnen worden door **(1)** de duurzaamheidsstrategie van BFA te schetsen, **(2)** de evolutie van het eiwitgebruik in de mengvoedersector in kaart te brengen en **(3)** te duiden op het belang van voedselveiligheid. De [kadernota](#) werd publiek gemaakt tijdens BFA's Platform Maatschappelijk Verantwoorde Diervoederstromen (MVDS) van 2016.

Actieplan Alternatieve eiwitbronnen

Eén van de te volgen pistes voor het duurzamer maken van de diervoederstromen en meer bepaald de eiwitstromen, is de inzet van alternatieve eiwitbronnen voor soja in Europees diervoeder. Alternatieve eiwitbronnen kunnen reeds bestaande stromen zijn, maar die weinig of niet gebruikt worden in de diervoedersector; of nieuwe stromen zoals bv. Vlaamse soja, lupinen,...

Samen met de Vlaamse overheid heeft de mengvoederindustrie in 2010 een eerste [actieplan](#) uitgewerkt. In het plan staat uitgewerkt hoe men de twee laatste doelen van het platform MVDS tracht te realiseren. Hierbij kunnen 5 hefboomen worden onderscheiden:

1. Sensibilisering;
2. Bewustmaking en promotie binnen de EU;
3. Stimulering van (eerder praktijkgericht) onderzoek;
4. Subsidiëring van landbouwers via specifieke maatregelen;
5. In kaart brengen van valorisatiepaden van bijproducten van bijv. voedingsindustrie en bio-ethanolproductie.

Met het actieplan wenst men de import van eiwitten te reduceren door de realisatie van een meer lokale stikstofcyclus. De Europese mengvoedersector is voor 75% afhankelijk van import voor de bevoorrading in plantaardige eiwitten. In België ligt dit lager. Dit doordat er sterk wordt ingezet op het valoriseren van reeds bestaande stromen. 45% van onze gebruikte eiwitten zijn afkomstig van bijproducten uit de voedings- en biofuelindustrie. Deze stromen zijn zowel van Belgische als van Europese oorsprong. De import in België ligt dus flink wat lager dan in de rest van Europa.

Het Platform MVDS heeft een aantal studiedagen georganiseerd om op zoek te gaan naar nieuwe stromen. Hieruit is gebleken dat verschillende gewassen in aanmerking komen om als eiwitbron te worden verwerkt in veevoeders. Deze alternatieven kunnen echter op middellange termijn slechts kleine deeloplossingen bieden voor de import van eiwitten. De **eiwitinhoud**, een **andere samenstelling**, **nutritionele beperkingen** en **economische parameters** spelen een belangrijke rol. Er is dus nog onderzoek nodig zowel op technisch, nutritioneel als op economisch vlak. Enkele van de projecten die wij ondersteunen hebben betrekking op insectenmeel, ander dierlijk meel, de teelt en het gebruik van Vlaamse soja, bestendig soja, DDGS,... Meer informatie over deze studies vind je terug op de BFA-website onder de rubriek wetenschappelijk onderzoek.

Feed Design Lab

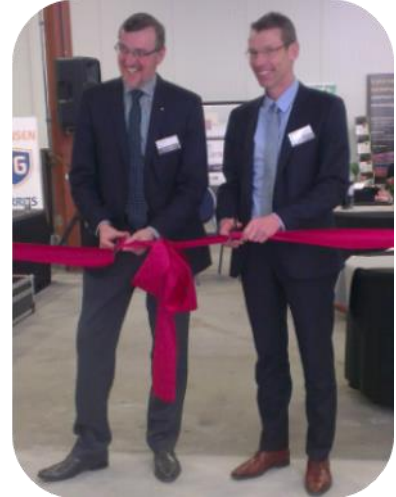
Het bestuur van de Stichting Open Innovation Center *Feed Design Lab* (FDL) had tijdens haar zitting van 30 mei 2013 besloten tot een 'go' voor bouwfase één. FDL is een uniek samenwerkingsproject tussen het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en de overheden, en is een onderzoek- en educatiecentrum voor de diervoederindustrie.

De locatie Venray op het drielandenpunt werd uitgekozen om het internationale karakter van het netwerk en van de samenwerking te onderlijnen.

Op 4 april werd de officiële opening van FDL gevierd in aanwezigheid van meer dan 300 belangstellenden.

Het doel van het FDL is om via onderzoeksprojecten een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van “beter voer”: gezondere dieren, nieuwe en duurzame grondstoffen en ingrediënten, efficiënte en duurzame productieprocessen, en een verlaging van de milieubelasting. In de proeffabriek worden naast onderzoek ook trainingsactiviteiten georganiseerd voor studenten, operators, nutritionisten, chauffeurs en ook andere geïnteresseerden in de diervoerindustrie. Elke 3 maanden organiseert FDL een bijeenkomst waarop de young feed professionals elkaar kunnen ontmoeten en discussiëren over *hot topics* uit de mengvoedersector. Meer details hierover leest u op de [website](#) van FDL.

Officiële opening FDL

Ketenoverleg: Transitieproject

Het transitieproject is een meerjarig durend project (gestart in 2013) dat gesteund wordt door de toenmalige Minister-president Kris Peeters en gesubsidieerd wordt door het Agentschap ondernemen in het kader van ViA-nieuw industrieel beleid. Het *Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)* verleent eveneens haar medewerking aan het project. Zij staan in voor de duurzaamheidsanalyse van het ganse agro-voedingssysteem. Hierin werd bekeken wat de huidige stand van zaken is omtrent de reeds genomen duurzaamheidsinitiatieven in de keten. Samen met een SWOT-analyse zal de duurzaamheidsanalyse horen te leiden tot een actieplan waarin de stappen vervat staan die in de toekomst nodig zijn om te evolueren naar een duurzame agro-voedingsketen.

Op geregelde tijdstippen worden er stakeholderdialogen georganiseerd. Hiermee wil men inspraak van bedrijven mogelijk maken.

Binnen het project heeft men een financiering voorzien voor duurzame praktijkprojecten, of action labs genoemd. De nadruk van deze action labs ligt op ketenoverspannend, verduurzaming van meerdere schakels in de keten en het transformatieconcept dient aanwezig te zijn.

RSPO

In 2003, nog voordat RTRS werd opgericht, vormden de hele palmolieketen samen met maatschappelijk organisaties the Round Table for Sustainable Palm Oil. Net als bij RTRS hadden zij hetzelfde doel voor ogen. De plantages niet uitbreiden ten gevolge van het tropische regenwoud en gebieden met hoge diversiteit, en respect tonen voor de

werknemers en de huidige bevolking. Eveneens willen zij dat in de toekomst een zo groot mogelijke stroom geteeld wordt volgens hun vooropgestelde duurzaamheidscriteria. In 2013 was 15% van de wereldwijde productie RSPO-gecertificeerd.

Op 30/05/2012 trad BFA toe tot de **Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie**. Deze alliantie verenigt de verschillende schakels van de palmolieketen actief op de Belgische markt. Andere reeds toegetreden verenigingen zijn:

- CHOPRABISCO
- FGBB
- UNIFA
- FEVIA
- LIROBEL

Ook Belgische bedrijven maken deel uit van de alliantie. Voorbeelden zijn Ferrero, Unilever, Vandemoortele, Lotus Bakeris, Puratos, enz. De verschillende spelers van de palmolieketen

engageren zich om tegen eind 2015 enkel en alleen maar RSPO ([Round Table on Sustainable Palm Oil](#)) gecertificeerde palmolie te gebruiken in de voedingsproducten waarin palmolie verwerkt wordt en die zij finaal op de Belgische markt plaatsen. De alliantie ziet dit als een eerste stap in de transformatie naar een markt van duurzame palmolie. BFA ondersteunt dit initiatief van de voedingssector, maar neemt niet actief deel aan de aankoop van duurzame palmolie. Dit omdat palmolie slechts een klein aandeel vormt van de grondstoffen die gebruikt worden in de Belgische mengvoedersector. Er zijn belangrijkere grondstofstromen waarop BFA zich dient te focussen in haar duurzaamheidsprogramma.